

Norrköping den 5 maj 2022

Regeringskansliet
Infrastrukturdepartementet
Arlandautredningen
att: Anders Svensson
103 33 Stockholm

anders.svensson@regeringskansliet.se

cc: i.registrator@regeringskansliet.se

Östsvenska Handelskammaren, ÖHK, lämnar följande yttrande till Arlandautredningen, diarienummer I2022/00456

Östsvenska Handelskammaren är en politiskt obunden medlemsorganisation för näringslivet i Östergötland, Sörmland och på Gotland. Vi arbetar på uppdrag av och för våra 850 medlemsföretag för tillväxt, utveckling och ökad attraktionskraft i hela området och med särskilt fokus på tillväxtstråket East Sweden från Stockholm ner till Linköping med omnejd.

Östsvenska Handelskammaren (ÖHK) tackar för möjligheten att yttra oss över Arlandautredningen. Våra synpunkter härrör ur dialog med våra medlemsföretag och offentliga partners i vårt upptagningsområde.

Vårt yttrande utgår från de viktiga frågeställningarna för Arlandautredningen:

- Hur kan utveckling av Arlanda flygplats stärka konkurrenskraften hos handeln, industrin och övriga näringslivet och därmed bidra till tillväxt i olika delar av Sverige?
- Vad är särskilt viktigt att beakta i den fortsatta utvecklingen av Arlanda flygplats?

Tänk hela Sverige

Arlanda är Sveriges största flygplats, vilket innebär att Arlanda inte är ett Stockholmsintresse utan ett nationellt intresse. Hela Sveriges behov, inte minst från näringslivets sida, är av vikt vid utvecklingen av flygplatsen med omnejd.

ÖHK välkomnar i Arlandautredningen ett fokus på hela Sverige och även ett internationellt perspektiv. Det ingår i uppdraget att utredaren beaktar bedömningar och förslag redovisade i promemorian *Bromma flygplats – underlag för avveckling av drift och verksamhet*. Inrikesförbindelserna är av särskild vikt om Bromma flygplats ska avvecklas. Bromma är en central knutpunkt för näringslivet i södra Sverige och på Gotland och för näringslivets bästa kan välfungerande, snabba dagsturer mellan dessa landsdelar och Stockholm inte nog understrykas.

Fördelarna med Bromma är närheten till Stockholm city, flexibiliteten och snabbheten som den mindre flygplatsen kan erbjuda. Det är viktiga parametrar för affärsresor och en aspekt som bör respekteras och visas förståelse för i utvecklingen av Arlanda, eftersom planen tycks att denna stora flygplats ska ta över mycket av trafiken till och från Bromma.

Transportförbindelser

Vid utveckling av Arlanda är det av största vikt att planera för utveckling och utbyggnad av andra transportsätt till och från flygplatsen. Redan idag finns kritik mot bristande flexibilitet och långsamhet i väg- och tågtransporterna till och från Arlanda, liksom att dessa som till exempel Arlanda Express är för dyr. Det är ett problem som bör adresseras så snart som möjligt och tas med i de fortsatta planerna för Arlandas utveckling. Också vägnätet och möjligheten att ta sig till och från Arlanda med buss och bil bör tas med i planeringen, som också bör ta höjd för en ökad trafik och större resebehov av såväl privat som businesskaraktär. Även flödena inom Arlandaområdet behöver ses över och förbättras, såväl för fordon som passagerare till fots.

Den planerade Ostlänken som ska sträcka sig från Linköping till Järna måste få en fortsättning inte bara in till Stockholm central utan även vidare mot Arlanda, för att flygplatsen ska bli en central del av det östsvenska transportnätet. Ett direkttåg på ny snabbjärnväg mot Göteborg, Malmö eller än längre ner i Europa vore en vinst för Arlanda – inte en konkurrensnackdel – ur såväl ekonomisk som hållbarhetsmässig synpunkt.

Stockholm Skavsta

Parallellt med Arlandas utveckling bör möjligheterna med och utvecklingen av Stockholm Skavsta flygplats beaktas. För resande söderifrån *till* och *i* Stockholmsområdet liksom för resande som ska *vidare* söderut, kan Skavstas läge vara att föredra framför Arlandas. På Skavsta erbjuds vidaretransporter med tåg (inom några år även med höghastighetståg på Ostlänken), bil och buss på E4, sjöfart (Oxelösunds respektive Norrköpings hamn) alternativt vidareflyg.

Skavsta ligger även på rimligt avstånd från flera andra regionala flygplatser såsom Norrköpings, Linköpings, Visbys respektive Västerås flygplatser.

Gotland

En trafikaspekt som allvarligt påverkas av en trolig nedläggning av Bromma flygplats och som bör belysas i Arlandautredningen är Gotlandstrafiken.

För Gotland är kommunikationerna med fastlandet en nyckelfråga. En välfungerande flygtrafik är avgörande för öns utveckling. Hållbarhet, långsiktighet och god tillgänglighet krävs för att det gotländska samhället och näringslivet ska fortsätta bidra till tillväxt i hela landet.

Kommunikationerna till och från fastlandet har direkt påverkan på Gotlands attraktions- och konkurrenskraft, ekonomiska utveckling och välfärd. Sverige behöver en ändamålsenlig infrastruktur, resor och transporter måste fungera effektivt över kommun- och regiongränser. Flygplatserna är ur det här perspektivet särskilt viktiga för Gotland, och fler destinationer från ön bör öka och fler flygbolag trafikera linjen året runt.

Möjligheterna att konkurrera på lika villkor begränsas av ö-läget. Om flygförbindelserna mellan Gotland försämras minskar även Gotlands konkurrenskraft ur näringslivsperspektiv. Färre människor kommer att se fördelarna med att driva sina verksamheter och stanna på ön. Fungerande flygförbindelser är även avgörande för Gotlands förmåga att hantera och stå emot samhällskriser, såsom sjuktransporter och säker införsel av material för civilsamhälle och försvar.

Regeringen har utsett Gotland till energipilot som ska gå före resten av Sverige i energiomställningen. Ön har goda förutsättningar att bli en föregångare i flygtrafiken med stor andel förnybar energi. Med rätt förutsättningar ger det nya möjligheter för en positiv och hållbar utveckling regionalt och nationellt.

ÖHK hänvisar till de Gotländska ståndpunkterna gällande fungerande flygtrafik.

Sverige är inte bara Stockholm och Stockholm är inte hela Sverige

Avslutningsvis vill vi poängtera att även om Arlandas utveckling går i ovan önskad riktning, är Sverige större än Stockholm. Hela Sveriges behov och tillväxt behöver beaktas när den största flygplatsen ska utvecklas. Utredaren bör ha i åtanke att för västra och södra Sverige är Arlanda inte det naturliga valet för utlandsresor.

Ur ekonomisk och hållbarhetsmässig synpunkt bör Arlandautredningen se närliggande flygplatser, såsom Stockholm Skavsta, Landvetter, Norrköpings och Linköpings flygplatser samt även Kastrup, som viktiga komplement i den nationella och internationella infrastrukturen – inte bara som konkurrenser.

Det är således av högsta vikt att Arlandautredningen ser Sveriges största flygplats och utvecklingen av densamma som en del av hela det svenska transportsystemet. Befolkningen och näringslivet söder om Stockholm representerar en majoritet i Sverige, vilket utredaren bör ta hänsyn till.

ÖHK välkomnar möjligheten att inkomma med synpunkter. Yttrandet har beretts av Maria Björk Hummelgren, näringspolitisk chef, Charlotta Elliot, talesperson för infrastrukturfrågor samt Emma Meijer, projektledare internationell handel.

Simon Helmér, vd
Östsvenska Handelskammaren